

Ringmängu mõnu

Janika Oras, Eesti Rahvaluule Arhiiv

Lasteaiaõpetajate eesti keele koolitusseminar *Üki, kaki, kommi, nommi ...*
3.–4. detsembril 2015. aastal Eesti Kirjandusmuuseumis ja Eesti Rahva Muuseumis

liikumise mõnu

ringis
ja teistpidi
ringis

pidev
liikumine

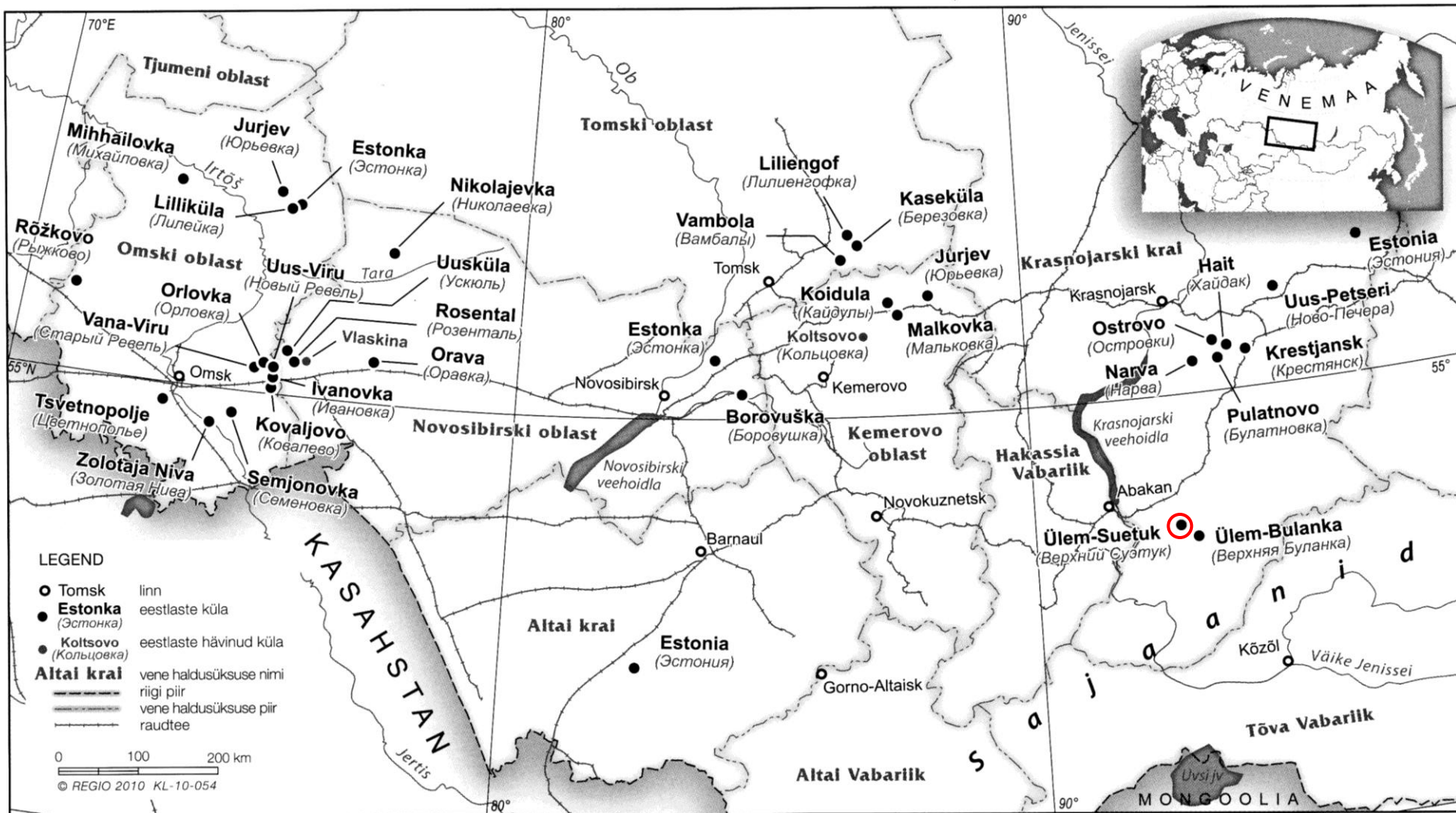
koos

Mustjala 1961

Siberi eestlaste laulud

<http://www.folklore.ee/pubte/eraamat/siberilaulud/eestlased/>

Eestlaste külad ja külakohad Siberis.

Ülem-Suetuk (Krasnojarski krai) 1992

Üks üks ja kaks ühte

ja kolm ühte ja neli ühte,
viis, kuus, seitse, kaheksa ühte
ja üheksa ühte ja kümme täis.

Jaa, jaa, jaa, tule näita,
mida oled sina ära õppind!

Üks kaks ja kaks kahte...

Ja see kakskümmend üks

ja see kakskümmend kaks

ja see kakskümmend kolm,
neli, viis, kuus

ja see kakskümmend seitse

ja see kakskümmend kaheksa

ja kakskümmend üheksa

ja kolmkümmend täis.

Vahetants

Ja see kolmkümmend üks ...

Kirevere kits ja kriimud silmad,
triiam, triiam, trallallaa,
karjakits käis paljajalu,
triiam, triiam, trallallaa.

Käi kapsasse, käi kapsasse
ja ära mine kaali kallale!
Kui lähed kaali kallale,
siis lasen Muri vallale.

Sa minu ilus isamaa,
küll mul armas oled sa!
Ehk küll võõrsil viibin ma,
siiski sind ei unusta ...

Suvi oli kätte tulemas,
tali oli mööda minemas,
toomingatel õienupud
olid aga lahti minemas ...

Ehk küll torm ja maru möllab hirmsasti,
siiski ma su juurde jõuan armsasti.

üंबरkehastumise mõnu

rekvisiidid

kirglik mängimine

Marie Sepp (1862-1943) Kolga-Jaanist:

Aadamal oli seitse poega

laulusõnade servale kirjutatud kommentaar:

Kui härrad oleks juhtund Purtsi tulema, kui kõik inimlapsed käpakil koera viisi haukusid, siis oleks mõtlend, et hullumajja on sattund. Aga tädi näitis, et Aadama pojad nõnda teevad ja meie pidime ka tegema. Aga tiretammi [tiritammi] ei teind keegi järel, andsid panti.

Klaasvabrikant

Klaasvaaberkant on väga naljakas, kui ta oskab oma riided korrapärast ette näidata. Minul olli tädi, kes väga hästi mängis. Temal olli kott kaelas, kus ta varandus sees olli. Seal olli pudel, mis ta puhkus.

Ma olen üks klaasvaabrikant
Kes töös ja sõnas imetark
Ma mõistan kõiki õppeta
Ja pudelid ka puhuda.

Siis kaks särki, mis ta näitas, hall ja must riidetükk kokku aetud, mis ta ühel toredamal isikul viskab, keda mustlaseks arvab.

Mul on kaks ainust särgikest
Mis üsna tehtud uuest peast
Neist teine on pool must pool hall
Ma selle annan mustlasele.

Siis on piip, ja ka samblaid, mis ta isi maha viskab ja siis korjab, et suitsu teha. Tädil olli oma tehtud piip mis õige suur olli ja kena näha.

Mo piip kui pigi pirukas
Tal siiski puudub tubakas
Sest soo pealt samblaid korjan ma
Teen röömsad suitsu nendega.

Siis olli naene ka kotis, mis närudest kokku oli punttertud, nagu lastel titt tehakse.

Mo naene nii kui närakas
Tal ees ja taga tallukas
Ei teda ma voi sallida
Ma viskan ära enesest.

Kosjakäik olli nali – neiud jooksid kui kanad kulli eest; poisid aitsid neid kinni võtta ja siis sai mususid, nii et kotti pandi.

Nüüd olen mina uhke vaba mees
Ja kosja tee mul seisab ees
Ehk saan siin mõne neiuga
Ma kosja kaupa teha ka

Aadamäng

Aadamal oli seitse poega,
seitse poega Adamal,
ei nad söönd, ei nad joond,
ei nad mõistnud mängida.
Elasid kõik üheskoos
ja siis tegivad kõik nii ...

kehastumine

tegevuse matkimine *asemele* parim/ esimene/ viimane/ äraarvaja...

“võimlemine”

Palgamaksmise mäng

Olen aga teenind, teenin veel,
teenin seitse aastat veel.
Mis mulle palgaks pakuti?

Obu oma varsaga.

Kas sina lepid sellega?
Ei ma lepi sellega!

Olen aga teenind ...

Lammas kahe tallega.

Koer kolme pojaga.

Siga seitsme põrsaga.

Mõisa oma vallaga.

Kirik kihelkonnaga.

Valla kõige mustem~... mees.

Valla kõige valgem~... mees.

Vares, vaga linnukene,
lendas linna uulitsale.

Säält ta lendas katusele,
kõrtsimamma matusele.

Ketras, ketras, kelle ratas?
Vanaeide vokiratas!

Villad vakas, takud lakas,
Kotikangas kuke nokas!

Hiired lõnga heietavad,
kassid kangast koovad.

Eit tegi püksid, taat tegi püksid,
enesel olid enne püksid.

Siis said kokku kolmed püksid,
kokku kolmed uued püksid.

Sinised olid sillupüksid,
valged need olid varrupüksid.

Kollased olid kosjapüksid,
punased olid pulmapüksid.

Kust leiab ringmänge:

Ingrid Rüütel, Eesti uuemad laulumängud I, II. Tallinn 1980, 1983.

Janne Suits, Pärimuslikud laulumängud lastele. (raamat + CD)

<http://www.folk.ee/ait/pood/13-pood/477-parimuslikud-laulumangud-lastele-raamat-cd>

Siberi eestlaste laulud.

<http://www.folklore.ee/pubte/eraamat/siberilaulud/eestlased/>

ja mujalt

Aitäh!

janika@folklore.ee